

SLOVENSKI NAROD.

Lahja vsak dan, izven ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne peti-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. Dopolni naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani 10. julija.

Poročali smo, da so tukajšnji „katoliški“ sklenili zoper „Slovenski Narod“ agitirati. Nekateri duhovniki to delajo že tako dolgo kar naš list obstoji, tako, da je naš časopis v hudih borbah vzrastel in se ukrepil. Tej sovražni agitaciji in načelom, katere je list zastopal, imamo pripisati, da se je širil čedalje bolj med posvetno inteligencijo, a zmirom manjšalo se število njegovih privržencev med duhovniki, ki niso tolikanj narodni nego pravni. Zdaj imamo med duhovniki komaj 5% naročnikov, med tem ko število drugih od četrtletja do četrtletja narašča. Naš list torej nij nikakor v nevarnosti, in „uničiti“ ga „pravni“ ne morejo, če se na glavo postavijo.

In postavljajo se precej. Razen omejenega sklepa, čujemo od več strani enaka prizadevanja. En primer: V neki krčmi, kjer je bil „Slov. Narod“ naročen, so trije duhovniki krčmarja tako dolgo pregovarjali, da ga nij več naročil, če ga je tudi sam tako rad bral, da nij mogel več nego četrt leta brez njega biti. Drugi fanatiki tako bornirane sodbe o našem dnevniku in njegovem „brezbožji“ trosijo, da bi človek dvomil ali so to študirani ljudje ali zlobne babe.

To je menda samo pri naših razmerah mogoče. Tega nikjer več nij in to tudi pri nas ne more dolgo trajati. Tudi mi nijmo volje enako z enacim povračevati. Mi kot narodnjaki smo bili dozdej še veseli, da je in če je več slovenskega berila med ljudi prišlo; bilo je narodno berilo. Dostokrat humoristično „Danico“ izpodkopavati nam ne bi bilo niti na misel prišlo. Mislili smo, da se nij treba z načeli zlagati, a ipak se more držati novinarska kolegijalnost, toliko kolikor jo že terjajo dobro in olikano obnašanje.

Pri nas bi radi „konservativci“ samo „podirali“ nas, da si vedo, kako nezmožni so duševno in materijelno oni sami. Mi smo Slovencem naroden dnevnik ustanovili, in le mi smo ga mogli. Našim domačim protivnikom še z njihovimi malimi tedniki težavno hodi. To vidijo in vedo, in vendar bi v svoji nenarodni zagrizenosti radi bolj proti nam agitirali, rajši naš dnevnik zatrli nego nemške, katerih se po naši domovini še toliko bere. To se ve, vse to po pogubnem geslu v „Novicah“ izrečenem: „rajši nemškutarja kot liberalnega Slovenca.“

V očigled te agitacije, katera je sicer prenepatritotična, da bi mogla vspeh imeti, pokladamo vendar našim prijateljem, vsem naprednim in svobodomiselnim narodnjakom po Sloveniji na srce, da ona rovanja paralizirajo, da vsak skuša naš narodni dnevnik med svojim krogom razširiti, vsak dozdanjih podpornikov še enega naročnika dobiti. Če bi roke križem držali in nič storili proti rovanju fanatizma in strasti, ulegne nam protivnik vendar škodo delati, in preverjeni smo mi in naši prijatelji, da bi bila to narodna škoda.

Z veseljem in neupogljivim pogumom bomo na potu narodnega napredka dalje hodili, ako nas bodo vsi pošteni elementi tako podpirali, in še bolj kot dozdej. In na to, upamo da se smemo zanašati.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. julija.

Minister **Stremayr** že davno nij več ljubljence nemških ustavovercev. Kakor se vedno bolj kaže, hoče s pomočjo Rauscherja ohraniti si svoj ministerski sedež, ko bi palo to ministerstvo in stopilo na njegovo mesto konservativno-centralistično. Lani je minister Stremayr ukazal, da jezuiti, kateri so kot

profesorji na inšbruškem vseučilišču, se ne smejo udeležiti pri volitvi rektorja. Letos pa je sam ta ukaz preklical in dal jezuitom pravico, da smejo voliti. „Vat.“ vsled tega hvali Stremayrja; „N. Fr. P.“ pa mu bere ostre levite. Vsakako se Stremayr čudno obnaša.

Jungmanova slavnost v Pragi je zopet pokazala svetu, da se češki narod vedno krepkeje razvija. Slavnostni prevod je bil velikanski. Telegramov je nad 200 došlo. Pri banketu je bilo 400 udeležnikov; navdušeni govori slovanskih gostov so našli čvrst odmev pri češko-slovanskih bratih.

Iz **Gališkega** piše „Dziennik Poznanski“: „Kamor gledamo, povsod vidimo samoupravo v plenih in se prepričamo, da nijmo zreli za avtonomijo. V vseh strokah uprave je nered in slabo gospodarstvo. Gališki deželni šolski svet nij kos svoji nalogi. Za ljudsko prosveto se nič ne skrbi.“ Če je vse to resnica, so na Gališkem res žalostne razmere. — Volilno gibanje na Gališkem tudi nij posebno živahno. Volilni odbor v Krakovu pod vodstvom Zyblieviciča se skuša spraviti z židovi.

Vnanje države.

Kivanski vladar Mohamed Rachim se je vrnil. Prišel je v **ruski** tabor h generalu Kaufmanu, ter se podvrgel milosti ruskega carja. General Kaufman ga je postavil na to zopet v njegovo čast nazaj, se ve da pod vrhovno oblastje Rusije. Kan je na to iz „hvaležnosti“ do Rusov odpravil sužnjstvo. General Kaufman je telegrafiral v Perzijo, da naj se pripravijo ondi za sprejem perzijskih ujetnikov v Kivi, katerih je neki do 9000.

Turška vlada je sklenila z avstrijskim poslancem grofom Ludolfom pogodbo, da obe državi poravnate vzajemno strugo Donave pri tako imenovanih železnih vratih pri Oršovi. Turška vlada prevzame polovico stroškov za to delo, ki bodo precej veliki. Brodarstvo po Donavi bode potem znatno polajšano. Tudi zaradi sklopljenja avstrijskih železnic s turškimi je napravil grof Ludolf pogodbo. Turška vlada se je zavezala, da zida v Bosni dve železnici, in sicer iz Banje-

Listek.

Meta Holdenis.

(Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez.)

Poslovenil Dav. Hostnik.

Prvi del.

II.

(9. nadaljevanje.)

Leto potem zapustim Florencia menja zadovoljen; bal sem se, da bi se gospod Mauserre, čegar čud se je bila stemnila, ne začel kesati zaradi kupa, ki ga je naredil z osodo. Velikanske reči so se začele pripravljati po celem Evropi; zanimalo so ga živahno, njegova bistroidnost je videla vse njihove nasledke. Grajal je politiko francoske vlade, češ, da jo njeni uradniki slabo opozorujejo, in da jej še slabše svetujejo. To je bil edini predmet vseh njegovih pogovorov; vselej se

je usopel, kadar je o tem govoril, končno pa je vsklikal z bridkim glasom: Pa saj pozabljam, da nemam več besede pri tej reči, pozabljam, da nijsem nič. Jaz sem ga primerjal s pridnim vojaškim konjem, kateri se preneglo odvede z bojišča ter upreže v navadne ojnice; ko zasliši grom topov, se trga od nevrednega voza — a zastonj. —

Gospa Mauserre-ova je dobro vedela, kaj se godi v njem; delala se je v njegovi navzočnosti ipak vedno veselo. Prihodnje leto se mi je zdelo, da se je sprijaznil z osodo. Da bi si kesanje malo utešil, počne pisati politično zgodovino Florence; cele dni je preiskaval arhive; to delo ga je zopet zresnilo. Ne upal bi se vas zagotavljati, je-li bil še zaljubljen v svojo soprogo ali ne; a čutil se je z neločljivo vezjo navezanega na mater svojega deteta. Kar se tiče nje, bila mu je posvetila globoko udanost, mešano z občudo-

vanjem in absolutnim zaupanjem, ki bi imela le z njo vred umreti. Z eno besedo, nikdar nijsta bila še dva človeka bolj zaročena, kakor ta dva, ki nijsta bila, — s tem pa nikakor nečem reči, da župani in njihova vez nijso koristni. Sploh se sme reči, da so vedeli kaj delajo, tisti, ki so iznašli poroko. —

Nekaj mesecev pozneje se snidemo na Španjskem, kjer sem sklenil študirati boga slikarstva, Velasqueza, naj popolnejšega vseh slikarjev, ki so kedaj živeli. Delal sem v Madridu obris slike, o kateri se je dosta govorilo in ki je predstavljala zadnjega maviškega kralja Boabdila, poslavljajočega se od Granade. Predno smo se razstali, odkrije mi gospod Mauserre svoje hrepenenje po Franciji, in da bi se rad ustanovil na nekem posestvu v Bugey-u, blizu Crémien-a; ta čudovita domena zvala se je Charmilles. Samo nekaj ga je na tem oviralo. Imel je

uke čez Sarajevo do rumeljske železnice, in iz Samaca na Savi po dolini reke Bosne do Busovca. Obe vladi ste se zavezali, da začnete dotična dela še to leto. Ker morajo bosanske železnice po pogodbi z baronom Hirsom v petih letih dodelane biti, treba izdelati Avstriji v tem času le primerno kratke črte iz Zagreba v Novi in iz Oseka v Samac, in zveza s Carigradom in Solonikom je gotova. Da bodo te črte za avstrijsko trgovino vrlo važne, je jasno. Orijent pa se tako počasi približuje izobraženemu svetu.

V **francoski** narodni skupščini je prišlo vsled poslednje parade na čast perzijskemu šahu do hudih scen. Monarhisti so hvalili novo vlado, ki je francosko armado tako izvrstno reorganizirala, in so hoteli republikanski poslanci, posebno Choiseul in Gambetta, vindicirati to zaslugo Thiersovi vladi, je nastal tak hrup, da je Buffet sejo sklenil. Tudi v seji naslednjega dne je bila huda debata. Monarhisti so očitali republikancem, da sejejo razpor med narod. Gambetta, Choiseul, Laferre in drugi republikanski poslanci pa so dobro pobijali ministerjalne govore, in označili Francoskej pogubljive reakcionarne namere sedanje vlade. — Minister Magne je naznanil finančnemu odseku, da bodo prihodnje leto dohodki pressegali stroške za 40 mil. frankov. Ako se to uresniči, potem se je Francoskej zares čuditi. Vendar pa državno posojilo pod sedanjo vlado še nij doneslo več nego 80 milijonov. Iz tega se vidi, koliko zaupanja ima, pod Thiersom je bilo to drugače. — Slovesnosti na čast perzijskemu šahu se mirno vrše. Samo da ljudem ne dopade, ker vlada toliko za slavnosti izdaje, med tem, ko ima narod toliko plačevati. Šah menda ne pojde v Italijo, nego odrine 23. t. m. čez Lijon na Dunaj.

Španska vlada je poslala generala Ripolla z dovoljno armado v Alcoy, da zatara ondtni rudeči punt. Radikalci so se polastili baje tudi Cartagene, v Malagi že itak gospodarijo. Karlisti v Kataloniji pa silijo čez Ebro. Vidi se, da se mora republikanska vlada boriti s silnimi težavami.

Belgiška zbornica je sprejela v seji 12. t. m. predlog poslanca Cornemansa zaradi ravnopravnosti flamanskega jezika s 65 glasovi.

Angleški kraljevič Alfred, drugi sin kraljice Viktorije, se je, kakor poročajo "Times", zaročil pretekli četrtek v Ingenhajmu z rusko princezino Marijo Aleksandrovno. "Times" pravijo, da bo imela ta ženitev gotovo ugodne posledke glede političnih razmer med obema državama, ter dostavljajo, da je zveza ta v vsakem oziru najsijajniša partija, ki si jo je mogel kraljevič vošiti in da čestitajo zaradi tega kraljevi rodovini. — Iz teh besedij veljavnega angleškega lista je razvidno, kako čislajo Angleži zvezo z Rusijo, dasi se interesi obeh držav tu pa tam navidezno križajo. — Parnik "Senegal" je pri-

iz prvega zakona hčer, ki je bila uže sedem let omožena z grofom d' Arci, čegar grad je bil kakih pet kilometrov oddaljen od Charmilles-a. Moj zet je vse česti vreden človek, reče mi, a malo trdovraten; mojej nepremišljenosti, kakor jo je zval, ne more odpustiti. Dolgo časa je silil mojo hčer, naj čisto pozabi ná-me; da jej je potem dovolil dopisovati mi, zgodilo se je to le s pogodbo, da gospé Mauserre-ove ne bode nikdar omenila, nego se delala, kakor bi ne vedela za njo. Trdo mi bo stalo stanovati v njenem sosedstvu, a ne smeti videti jo; še trje bode to za mojo soprogo; samotá se še sprejme, toda osamljenje ne. Ako se vam posreči očlovečiti divjost mojega zeta ter ga sprijateljiti z menoj, spolnite s tem naj dražjo željo gospé Mauserre-ove, in hvaležen vam bom neizrekljivo.

(Dalje prih.)

nesel poročila iz Cap Coast Castle od 23. junija. Angleži pričakujejo napada Ašantijev na to mesto, ter se pripravljajo za brambo. — Državni zbor bode 7. avgusta odložen.

Dopisi.

Iz Gradca 13. jul. [Izv. dop.] (Narodni program in program „pravne“ stranke.) Imel sem priložnost iz ust enega pravničarja samega (g. Hermana. Ur.) zaslišati program „pravne“ stranke, in jaz menim, da ne bo odveč, ako glavne točke tega programa primerim z našim narodnim programom. — Glavna točka „pravničarskega“ programa je: „vse za vero in domovino.“ — Kaj razumevajo pravničarji z besedo „domovina“, in kako se je nekdanj razumevala? — Bivši slovenski duhovniki so zaznamovali z besedo „domovina“ slovenski narod. Oni so se za njega potegovali na shodih, taborjih in deželnih zborih; zakaj? — bi morebiti ne bilo težko, vsaj pri nekaterih, raztolmačiti. Sedanji duhovniki — jaz govorim od duhovnikov, ker le te in še nekaj neznamno mallega privržencev obsega „pravna“ stranka, — še ima isti moto, isto besedico „domovina“, a razumevajo jo drugače kot prejšnji. Oni razumevajo besedo sedaj čisto v prav obširnem pomenu. Oni zaznamujejo z njo, kar Nemec s „Vaterland“, Latinec „patria“. — Tedaj kdo je strankarstvo začel? katera stranka je mlajša „pravna“ ali narodna stranka? Narodna stranka je pri svojem programu ostala, h koji so tudi prejšnji slovenski duhovniki pripadali, in z njo — facta loquuntur — delali, razumevajoči v besedi „domovina“ slovenski narod. Narodna stranka nij v tem nič svojega programa predručila, ako je pravi pomen, katerega je v besedi „domovina“ razumevala, tudi prav izrazila z besedo „narod“, ona je samo s tem svoj program precizirala. — Ako so slovenski duhovniki prej ene in iste pojme z narodnjaki o besedi „domovina“ imeli, in katerega še zdaj imeti hočejo, zakaj se branijo za ta pojem tudi pravo besedo rabiti? Čas beži, staro se spreminja in zmirom kaj družega pride. Zgode se reči, ki namere celega ljudstva in naroda predručijo. — Katoličanstvo je versko društvo, razširjeno po celem svetu, tu bolj tam manj; ono ima, kakor vsako društvo, enega predsednika, enega voditelja; razložek je le ta, da je to društvo absolutistično, kar druga nikdar niso (izvzemši vaše ljubljansko „pervaštvo“ Bleiweiss-Costa). Njih absolutistični vladar je imel do novjših časov predprave pred vsemi drugimi, bil je verski in posvetni vladar. Ali narodstvene težnje, hrepenenje razkosanih narodov po zedinjenji mu je posvetno vladarstvo prevzelo, in s tem tudi njegovo absolutistično vladanje bolj ali manj oslabilo in omejilo. Želja in pohlep po vladanji sta se njemu, kakor tudi njegovim z dušo in s telesom mu vdanim slugam, bolj nego kedaj zopet obudila, spoznavši svojo sedanjo vpljivalno slabost. To zopet doseči niso mu nobena sredstva preslaba. (Glej Špansko in Francosko!) Njegovi pokorni sluge pripravljani so, vse žrtvovati, kar jim je bilo do sedaj drago in sveto, — oni so pripravljeni ne le svojo narodnost darovati, ampak še celo narodstvena gibanja na škodo narodov zatreti. Ravno hrepenenje narodov po zedinjenji, — narodov, spoznavših

natorni zakon: močnejši ima prednost pred slabšim, in čutečih, da le v zedinjenji je moč, — je konec storilo papističnemu cesarizmu, mu odvzelo posvetno vlado in jo samo prevzelo. Kaj čudo tedaj, da ponižni sluge papizma narodni program zametujejo in si drug program kujejo! Oni žele svojega absolutističnega, svetega očeta, zopet na ono mesto nazaj, na katerem je bil. Oni hočejo, da se zedinjena Italija zopet razkosa, in s tem oslabi, ker toliko lažje jim bode vladanje, ter papež z jezuiti zopet one dežele posede, katere je sedaj imel. Doslednost tedaj terja, dá ako na eni strani za razkoso narodov delajo, na drugi za zedinjenje naroda delati ne morejo.

A vendar pravijo, da so narodni, da niso nikjer narodnosti, namreč slovenski, nasproti; da imajo v svojem programu lih tako, kakor narodnjaki geslo: „vse za domovino“. — Kako se je prej ta beseda tolmačila in kako se zdaj tolmači je bilo gori povedano; ravno tako je že tudi omenjeno, zakaj nečejo in ne morejo besedice „narod“ namestu „domovine“ v svoj program vzeti. Da so pa besedo „domovina“ v svoj program vzeli, če lih se za domovino in nje srečo malo brigajo, za to imajo mnogo uzrokov. — Pravničarji gledajo le na to, kako bi si mogli več zaveznikov dobiti, ne glede na narodnost; potreba jim je torej take besedice, katera bode vsem prav, in to je „domovina“ v obširnem pomenu. To besedo lahko nam tako in Nemcem drugače razlagajo. Oni pravijo nam: Glejte! mi isto zahtevamo, kar se narodnosti tiče, kakor vaši narodnjaki; mi vsi se potegujemo za slovensko (?) domovino, govorimo povsod za njo, in hočemo povsod vašim željam pravični biti.

A kako bodo našim sovragom Nemcem o tem govorili, ki ničesar o zedinjeni Sloveniji čuti nečejo, kakor tudi ničesar o ravnopravnosti proti Slovencem? — To jim je čisto lahko; vsaj se še da „domovina“ drugače razlagati. Oni lahko rečejo: Zavoljo Slovencev vas nič nij treba strah biti, vsaj mi se ne potegujemo za njih „narod“, ampak za vsкупno domovino, za Avstrijo in, če vam ta nij prav, za vaš „rajh“; mi se potegujemo za vaše gospodstvo in obvladanje; mi smo vam bili zmirom na roko pri ponemčevanju Slovanov, kakor vam kaže veliki delj Avstrije in Prusije. — Zraven se pa proti nam hrustijo, „da so oni bili, ki so ponemčevanje zavrnil in nam našo narodnost obranili; in da so oni nam literaturo ustvarili“ (Herman). Res je da imamo mnogo molitvenih knjig, a drugih jako malo, ki bi bile iz njih rok prišle, a pisati v naščini so pa začeli protestantje, in da bi njih vpljiv po Slovenskem ugonobili so začeli slovenske molitvenike pisati, samo iz tega uzroka in nobenega drugega. Njim nij bilo za slovensko narodnost in slovensko ljudstvo.

Druga glavna točka „pravne“ programa je: Šole zopet državi iz rok iztrgati in pod duhovniško pokroviteljstvo spraviti. Ubogi učitelji bi bili zopet na ta način cenzuri duhovske inkvizicije podvrženi. — Prirodoslovna veda v višjih šolah bi bila nazaj potisnena, če ne čisto izbrisana; in če bi ostala, morala bi se brez vsake vednostne podlage le na podlagi božjega razodetja starega zakona razlagati in učiti. Omika, za katero se je tudi slovenski narod potegovati

začel, bi bila polovičarska, ali prav za prav nobena omika ne.

Program narodne stranke je izražen v zlati trojici: „Vse za narod, omiko in svobodo“. V kakšnem razlogu stoje prvi dve točki našega programa s programom „pravničarjev“, je iz prejšnjega razvidno, da se nikakor zlagati ne moreta. A kako je se svobodo vidi se iz tega, da „pravna“ stranka te točke nikakor v svoj program vzeti ni hotela. Ona neče o svobodi nič slišati. Njeno geslo je „vedna pokorščina in udanost „nezmotljivosti svoji“, kateri mora vsaka stvarca neobhodno molče in slepa slediti. Vsako svobodno gibanje se mora zatreti, nobeden človek nema prava o tej ali onej stvari svobodno misliti, ampak kar Nj. „nezmotljivost“ izreče in zapove, mora se kot edino pravo verovati, in če je treba tudi svojo kri za njo preliti.

Iz Metlike 14. julija [Izv. dopis.] (Pasji dnevi. — Kopanje. — Obdukcija.) Dr. Potočnik mi pravi, da ustreljena kuzlja na srečo ugriznena deklici in prestrašenim starišem nij bila stekla, sita pa tudi ne, kajti v želodci se jej nij drugega našlo kakor nekoliko peresec zelene trave. Kdor hoče psa imeti mora mu tudi nekaj hrane privoščiti. — Solnce je žarko, ljudje si iščejo hlada, kopanjska agitacija se je po vsem dolgem šumeče Kolpe začela. Ta voda je bistra in zdrava, ali je tudi nevarna. Včeraj popoldne si je spet žrtvo izbrala — pridno deklico iz Rosavnic. Stariši pazite na otroke, županstva, pazite na ljudi! Postava o varstvu koristnih ptičev pravi: Politično okrajno glavarstvo ima skrbeti, da to postavo vsako leto decembra meseca in pomladi župani po navadnem načinu razglasijo, če ne, plačajo globo od 10—20 gld. So-li ljudje manj varstva vredni od ptičev? Kaj boste šli bobnat še le po nesreči? ali nij prekasno kesati se po smrti? — Omenjenega otroka bodo zdaj parali. Pisalo se bo ali brzojavilo na okraj. glavarstvo v Černomelj, od tod okr. zdravniku v Kočevje. Kje so Rosavnice kje Kočevje? Koliko čakanja, truda in stroškov pri takej dalečini! Ali se ne bi mogel ovlastiti za take primerljaje v našem sodn. okraji naš mestni zdravnik dr. Potočnik in temu prideliti g. okr. ranocelnik Salloker? To ne bi moglo napačno biti, saj se je drugje tudi tako godilo z dobrim uspehom. Otroka bi bili že denes jutro lahko pregledali in pokopali; zdaj pa čakajo na okr. zdravnika iz Kočevja, in če ga doma nij? Zato je nujno, da visoko deželno predsedstvo imenovanje okr. zdravnika černomeljskega pospeši.

Domače stvari.

— (Iz seje c. kr. dež. šolskega sveta kranjskega.) 14. t. m. je deželni šolski svet med drugim sklenil, naučno ministerstvo prositi, naj se tudi prihodnje šolsko leto abiturijenti srednjih šol vzemo v 3. leto učiteljskega pripravnika s štipendijo 100 gold. — Župnik Matija Kulavec v Št. Vidu pri Zatični odloži svoje mesto kot c. okrajni šolski nadzornik.

— (Slovanska Beseda v Gradci) bode praznovala 100letno spomenico Jungmanovega rojstva v soboto 19. t. m. zvečer v svojih prostorih. Večer bode zanimiv, tembolj ker se pričakuje udeležitev vsega

prosvetljenega graškega Slovanstva raznih plemen.

— (Koncert), ki ga je predvčerajšnji „Slov. Narod“ naznanil, je bil tako slabo obiskovan, da je bilo še teh obiskovalcev sram, ki so prišli. Vse točke programa so se izvršno izvršile. Arija iz Verdijeve opere: *un ballo in maschera* in *il bacio* je gosp. A. pl. Neugebauerova tako krasno pela, da je plosk njej v pohvalo posebno opravičen bil. Gospodična Viktorina Rosen je tudi iz prijaznosti pela arijo iz Mayerbeerove opere „Der Profet“, tako dobro, da je na ljubav in v zahvalo, katera jej je donela po dvorani, ponovila jo. Gospa Matilda Lesičeva je pokazala s svojim milim in krepijim glasom, da je izvrstna pevkica in je malo zbrano občinstvo jej pohvalo po vsaki točki dalo. Tudi osmospevi od gosp. pevcev čital. zbor so se jako dobro vršili in je zato tudi hvala njim donela. Z velikim veseljem smo zavoljo tako lepe izvršitve celega programa dvorano zapustili, ne morem se pa premagati, da bi ne grajal še enkrat te mlačnosti slovenskega občinstva.

— (Kaplan Klun.) Pri občnem zboru delniškega društva „Narodna tiskarna“ je ta mož provociral s svojo strastjo škandal, katerega s posebnim veseljem popisujeta „Slov. Gospodar“ in „Novice“. G. dr. Vošnjak je po vednem zabavljanji Klunovem proti upravnemu odboru narodne tiskarne mirno rekel: „Jako me veseli, da se g. Klun zdaj na enkrat tako zanima za našo narodno tiskarno, a predno je tiskarna še ustanovljena bila, je „Vaterland“ pisal, da je celo to podvzetje samo „Švindell!“ Na to plane Klun, zelen od jeze, kvišku in kriči: „Pokažite mi oni list „Vaterlanda“, v katerem to stoji in v katerega sem jaz to pisal. Dokler mi g. dr. Vošnjak tega ne pokaže, imenujem ga nesramnega lažnjivca in obrekovalca.“ Po teh psovalnih besedah, ki bi smele priti iz ust kakega „hausknehta“, ne pa da bi jih ustil človek, kateri hoče uvrsten biti med omikance, nastal je velik hrup. G. dr. Vošnjak pa je tenjal, da Klun prekliče svoje besede. Klun tega tačas nij storil, temu je one psovke še javno v „Novicah“ ponavljal, in bode zato imel priliko, pred sodnikom dati odgovor. Da pa naši bralci ne mislijo, da je g. dr. Vošnjak se morebiti samo prenagil in da res „Vaterland“ nij tako pisal, kakor je on trdil, ponatisnemo od besede do besede dotični Klunov dopis iz „Vaterlanda“. V številki 326 „Vaterlanda“ od 25. novembra 1871 se nahaja izviren dopis iz Ljubljane 22. novembra in v tem se bere to-le: „Laibach, 22. November... Man geht mit dem Plane um, hier eine slovenische Aktien-druckerei zu errichten. Eine zu dem Ende abgehaltene Versammlung hat bereits ein Interims-Comité bestellt, welches den Landeshauptmann Dr. Razlag zum Vorsitzenden hat. Eine neue Druckerei wäre gewiss sehr erwünscht. Was man jedoch von jener des „Slovenski Narod“ in Marburg hört, welche dann ganz untergehen oder nur als Filiale der hiesigen bestehen sollte, lässt uns einen *Schwindel* befürchten, vor dem das hiesige Comité wohl auf der Hut sein möge.“ — Slovenski svet naj zdaj sodi, kdo je lažnjivec in obrekovalce.

— (Od Črnikala v Istri) se nam piše: Našemu „pravnemu“ dekanu svetovajte, namestu da prepoveduje svojim podložnim

kaplančkom „Slov. Narod“ čitati, in namestu da se z dolinskimi fanti zaradi godcev in plesa pipa, naj skrbi za potreben poduk in omiko ljudstva. Potem mu gotovo ne bode vsake kvatre neznana (morebiti božja) roka vrata z nedoločno barvo pobarvala. V nedeljo 13. jul. smo iz črnikalskih višin opazovali po enajst uri, ko je toča padala, podnebno prikazen. Bilo je videti, kako se je iz morja priklatil oblak, in se je iz višine do tal podaljšal, bil je podoben „lijcu“, a iz tal zemlje pa se je valil tako mogočen dim, kakor bi gorelo. In v resnici, bil je zračni vrtinec, učinil je mnogo škode. Pri „Elerjih“ je vse hiše odkril — potem zemljišče na 100 metrov široko vse opustošil, murve, sadna drevesa polomil, oljke izruil, trte poškodoval, škode dokaj. Ubogi — nesrečni so Slovenci. Naj bi „pravni“, kateri za nepotrebne misijone pobirajo, da se fratje krog klatijo, za te nesrečneže poskrbeli.

— (Iz Brega) v Primorji se nam piše: Denes, dne 13. julija v jutro po enajsti uri, ko je bilo ljudstvo ravno v cerkvi zbrano, je dosta črno-temnih oblakov nebo zakrilo, in začela je toča tako rožljati, da so bila tla v četrt uri (toliko časa je padala) vsa pokrita z njo. Padala je debela kot orehi. Veliko škode je učinila na trti, posebno v Ricianjih. Tudi v tržaški okolici je morala padati, ker so se dotični, škodo sipajoči oblaki od tam pridrvili. Toliko smo žepljali in skrbeli za grozdje, da, slobodno rečem, nobeno leto nijsmo toliko za trto skrbeli, in glej, hudournik nam je podrl našo veselo nado do obilne kapljice. Nadejali smo se, da bode v oziru na kvantiteto srednja vinska letina. A toča nam ga je gotovo več nego tretjino odvzela, kajti celi grozdi in vse polno jagod leži po tleh. Žalosten prizor. Tudi sadju je dokaj škodovalo.

— (Surov človek.) Piše se nam: V Sacerbu blizu Doline v koperskem okraji je lep razgled na morje in bližnjo istrsko okolico; ta razgled ima historičen pomen, katerega je že Valvazor omenjal; tudi je nad vasjo velikansk grad v razvalinah. V tej vasi je globoka jama, kjer je sedaj svetišče, in kamor je zahajal baje pred pet sto leti „en svetnik“: sv. Sacerb iz Trsta. V jami se je postil — tako pravi ljudska govorica — in redkoma prihajal na svitlo. Jedel je le surovo repo, kar ga je k nehvaležnosti do boga nagnalo, da je enkrat togotno repo preklinjal. Ne vem, če je vse to res; a ljudje pravijo: na našem zemljišču, kar ga je v obsegu sv. Sacerba, ne zraste nikdar repa debeleja, nego oreh. In to je prouzročil omenjeni tržaški svetnik. — V tej vasi se je prigodilo pretekli teden surovo, živinsko dejanje. Skrbna mati treh nedoraslih otrok, katera se je pečala s krušarijo (pekla je kruh za prodaj v Trst), bila je neusmiljeno in do smrti pretepena od svojega moža. Sedaj je drago žito, in nemogoče je pri obstoječi dragini iz kruha svoj izdani denar za žito skupiti. Vsaka krušarica je prisiljena h kupu zalagati. Ona mati, da je mogla svoj obrt nadaljevati, zastavila je v Boljunci dve suknji. Nekdo pa je razdražil njenega soproga, da mu bode žena vse zapravila; ta hudobnež, ne soprog, je zaprl ženo v stanovanje in jo počel tako grdo pretepati, po nji hoditi in jo s postolji (čevlji) suvati, da je skor mrtva na tleh obležala. Ljudstvo, katero se je sešlo, nij moglo rešiti jo, in

morali so siloma v hišo udreti. Vzdignivši na pol mrtvo ženo, našli so pri njej mrtvo dete, (bila je noseča v sedmem mesecu) in vsa črna je bila udarcev in brez zavesti. Dvomi se, da bode okrevala. Ono živinsko hudobo „najemnika hudiča“, pa so takoj gnali k sodniji, da prejme zaslužen plačilo.

— (Iz veržejske okoličice) blizu Ljutomera se nam poroča, da so letos miši na polji jako veliko škodo učinile. Toliko se je te živali namnožilo, da so v velikem okrogu požrle vse žito (zrnje), da še slame niso nič pustile. Prav žalostni pogled za tukajšnjega kmeta!

— (Iz Ljutomera) je te dni odromal v Slov. Gradec Higersberger, bivši finančni komisar. Temu človeku želimo prav iz srca: srečen pot! Bil je namreč tukaj velik nemškutar in podpihovalec našega glavarja proti Slovincem. Po krčmah se je vedno kregal, se veda najrajše s Slovenci, katere je še na ulici napadal. Davek hišni je pa tako povzdignil, da je bila splošna pritožba.

— (Denar najden.) Neka beračica je našla na cesti blizu Vranskega listnico z 252 gld. denarja, katerega je dala kovaču Martinu Vanušku v Ločiči spraviti. Celjska sodnija išče zdaj tistega, ki je denar zgubil in beračico.

— (Tatvine.) V noči od 4. do 5. julija je cela družbatatov, bilo jih je 18 skupaj, v občinah sv. Martin, Dobrova in Davše v slovenje-graškem okraji prodrli v več hiš in bramov. Pokradeni so bili to noč posestniki Mihael Vošner, Matevž Kac, Apolonia in Terezija Lušnik, Josip Lenart, Anton Pušnik in Georg Stimmnikar.

Razne vesti.

* (Kolera) se je na Dunaji pokazala. Nedeljski listi poročajo, da je v sedmih dnevih 60 ljudi na tej bolezni zbolelo. Da bi se ta bolezen le kmalu zatrla in ne dalje širila!

Tržna poročila.

— Iz Pešte na Ogerskem se piše 14. julija: Celi teden smo imeli lepe, suhe in tople dneve, tako da se je povsod pridno žela pšenica in reš. A kaže se zdaj, da letina nij tako dobra, kakor smo pričakovali po ugodnem vremenu meseca junija. Pšenico je rja strla; pšenično in rešeno klasje je na pol prazno, na pol pa ima drobno lahko zrnje. In tako se sliši iz večjega dela ogerske dezele. Žitna letina tedaj še srednja ne bode, ampak slaba. Ječmen in oves pa dobro kažeta. — Žitne kupčije ta teden skoro nobene nij bilo. Kmetijski gospodarji imajo opraviti z žetvijo; in se prav nič žita nij pripeljalo na trg. Za to nij mogoče govoriti o žitnih cenah. Moka je malo dražja postala ker so tukajšnji mlini delo ustavili zaradi pomanjkanja žita. Cent moka je po 8 gld. 80 kr. (črna za kruh), finejša po 14 do 15 gld. najfinejša (numero 0) po 17 gld. — Svinjska mast je po 26 gold. cent brez posode, a v posodi po 27 gld. do 27.50 kr. Špeh nema kupcev, je zmirom po 30 do 31 gld. cent. Fižol je po 2.50 kr. cent; konopljeno seme po 4 gld. za 60 funtov.

— Iz Dunaja 14. julija. Po naših poročilih bo žitna letina na mnogih krajih slaba, ali k večjemu srednja, dobra pa le malo kje. Za to začne žitna cena zopet poskakati. Nova pšenica se prodaja po 5 gld. 50 kr. do 6 gld. 49 kr. cent, stara po 7 gld. 20 kr. do 7 gld. 75 kr. cent. Reš se je plačala po 5

gold. 10 kraje., stara ruska pa po 4 gold. 75 kraje.

Opomenica.

Eksekutivne dražbe: 18. julija: Rožičevo, 180 gl., v Črnomlju. — Češkovo, 1301 gl., na Brdu. — Gašperlinovo, 2418 gl., v Kranji. — Vidovičovo, 3950 gl. v Ptuj. — Veberjevo, 955 gl., v Luki. — Vilfanovo, 3116 gl., v Kranji. — Zalokarjevo, 3530 gld., v Kozjem. — Vrčnikovo, 460 gld. v Celji. — Vodopivčovo, 3852 gold. in 476 gld., v Ljutomeru.

Tuji.

15. julija.

Evropa: Obreza iz Žirnice. — Hirš, Bitner, Luk, Stornemar, Mayer iz Dunaja.

Pri Elefantu: Nodrah iz Trebiča. — Berthold z gospi iz Zeitz. — Dzembarski pl. — Vidmar iz Dunaja. — Jakovec iz Ljubljane. — Šnek — Neuhaus. — Švare iz Grada. — Šraml iz Zidanega mosta.

Pri Maliči: Dekosin iz Trsta. — Šmid, Kanie, Lovinger, Rouffburger iz Dunaja. — Fleisman iz Grada. — Dr. Pire iz Tržiča. — Zebal iz Loke.

Pri Zamoreci: Radlic z gospi iz Celove. — Klordošek (?) iz Braslovč. — Gros iz Grada. — Popih iz Gorenjskega.

Tržne cene

v Ljubljani 16. julija t. l.

Pšenica 7 gl. 40 kr.; — reš 4 gl. 30 kr.; — ječmen 3 gld. 20 kr.; — oves 2 gl. — kr.; — ajda 3 gl. 90 kr.; — pros 3 gl. 60 kr.; — koruza 3 gld. 80 kr.; — krompir 2 gl. 10 kr.; — fižol 5 gl. — kr. — masla funt — gl. 49 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 32 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govedine funt 26 kr.; — teletine funt 27 kr.; — svinjsko meso, funt 30 kr.; — sena cent 1 gl. 15 kr.; — slame cent — gl. 90 kr.; — drva trda 6 gld. 50 kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Dunajska borza 16. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	68 gld. 15	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	"
1860 drž. posojilo	101	75
Akcije narodne banke	985	"
Kreditne akcije	225	"
London	111	45
Napol.	8	89
C. k. cekini	—	"
Srebro	109	"

Vino na prodaj.

Podpisani ima 600 veder belega in rudečega vina na prodaj, ki se dobi skupaj od 5 veder naprej. (180—2)

V Brežicah 11. julija 1873.

Jožef Karel Krajlič.

Zobni zdravnik

A. Paichel,

ordinira v zobozdravnem in zobotehničnem stroku zopet od 9.—12. in od 2.—6. ure v Cetinovičevi hiši v „Zvezdi“, šte. 37 v I. nadstropji. (185—1)

Kakor je iz hamburških časopisov razvidno, spada firma bratov Lilienfeld v Hamburgu, bankno, menjično, in loterijsko opravilstvo k najsrečnejšim, ker je taista večidel največjih dobitkov deležna postala, in posebno pri poslednjih dveh končnih žrebanjih hamburške in brunsvijske loterije je bila sreča biri gornje firme celó izredno naklonena. (171—3)

Štacuna

za kupčijo z raznim blagom,

v nekem velikem trgu na dolnjem Štajerskem, v veliki župniji in slovečem kopaljšči, se daje po niski ceni v najem. Kupčijstvo je na najlepšem mestu, ravno poleg cerkve in je imelo najboljši promet čez 40 let. Štacunska priprava se lahko porabi.

Blagovoljna popraševanja naj se pošljejo pod A. B. 1 na (181—2)

Administracijo „Slov. Naroda“.

Na prodaj

je v Novem mestu na Dolenjskem enonadstropna hiša prav blizu glavnega trga, in na prijaznem kraju. Sob ima 5, 2 kleti, 2 kuhinji, 1 izbico, 2 svinjaka, 1 shrambo za drva in prijeten vrt. Pripravna je ta hiša posebno za krčmarja. (183—2)

Naslov prodajalca se izve pri

Opravništvu „Slov. Naroda“.

Najprejše žrebanje
dne 24. in 25. julija
1873.

Zdaj cvete sreča v vinogradu!

Vabilo na poskus v sreči.

Največi dobitek v naj-
srečnejšem slučaju
150.000 pruskih talarjev.

Načrt najnovejšega, od visoke deželne vlade dovoljenega in garantovanega denarnega žrebanja je ravnokar izšel, po katerem ima taisto pri 81.000 srečkah, 42.000 dobitkov, ki v zneskih od 12 talarjev do event. 150.000 talarjev prusk. kurant v času najbližnjih 6 mesecev na odločbo pridejo in znamenito skupno svoto

Dveh milijonov 746.000 talarjev prus. kurant

znašajo.

To žrebanje je v 6 razredov razdeljeno, v katerih je po višavi vlogé, največi glavni dobitek znamenito propesijo dobi; tako n. pr. znaša taisti v 1. razredu 4000 talarjev, v 2. razredu 6000 talarjev, v 3. razredu 8000 talarjev, v 4. razredu 10.000 talarjev, v 5. razredu 12.000 talarjev in doseže v 6. in glavnem razredu čudno visoko 100.000 talarjev; da, v najsrečnejšem slučaju celo 150.000 talarjev. Posebna razdelitev 42.000 dobitkov je iz originalnega načrta, ki se zastonj dobi, razvidna.

Načrtna cena originalnih srečk je za vseh 6 razredov s poštnino in stroški za dobitne zapisnike vred 72 goldinarjev b. n. za celo srečko, 36 goldinarjev b. n. za pol srečke, 18 goldinarjev b. n. za četrte srečke, 9 goldinarjev b. n. za osmino srečke.

Nasproti znamenitej obilnosti dobitkov, izvrstni garanciji, katera se za zvesto poslovanje v vsakem 15. paragrafov načrtnih določb deležnikom daje, je cena srečk resnično nepomenljiva in ker je moji glavni biri, kakor še nedavno pri poslednjem denarnem žrebanju tako tudi že od nekdaj, sreča naklonena in sem posebno v Avstrijo največe dobitne svote pošiljal, pričakujem v bližnjem času mnogobrojna naročila, zaradi česar vsakega, kateri želi od tega solidnega denarno-dobitnega žrebanja po mojem posredstvu originalno srečko dobiti, na njegovo korist prosim, da me k temu, s pošiljato primerne kupnega zneska v gotovem denarju ali po nakazanju v Hamburg, naglo pooblasti.

Naročene srečke se vsak dan po prejemu naročila s prvo pošto s priloženim originalnim načrtom razposiljejo, ravno tako dobé deležniki vsak čas ročno poročilo o izidu dobitnih vzdigateg po uradnih zapisnikih dobitkov, in v slučaju velikega dobitka na zahtevanje telegrafično naznanilo.

Naj se obrne z naročili tem prej zanesljivo do:

Bankirja Isaac Weinberg in Hamburg.